

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
«ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ»
КОСТОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної
ради КЗПО «Центр дитячої та
юнацької творчості»
Костопільської міської ради
від «10» вересня 2021 року №1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора
КЗПО «Центр дитячої та
юнацької творчості»
Костопільської міської ради
від «10» вересня 2021 року №35

Навчальна програма з позашкільної освіти
гуманітарного напрямку

«Фітодизайн»

3 роки навчання

Автор:

Ковальчук Юлія Петрівна – керівник гуртка КЗПО «Центр дитячої та юнацької творчості»КМР.

Рецензент:

Михальська О.Я., директор КЗПО «Центр дитячої та юнацької творчості»КМР.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фітодизайн – мистецтво, яке дуже тісно пов'язане зі світом природи. Такий зв'язок відіграє надзвичайно важливу роль у формуванні гармонійно розвиненої особистості. Знання основ фітодизайну дає змогу не тільки озеленити та прикрасити оточуюче нас середовище, не тільки дарує естетичну та душевну насолоду, а й сприяє вихованню шанобливого ставлення до природи, розвитку творчої особистості, формування почуття прекрасного. Програма передбачає формування основ наукового світогляду і критичного мислення через пізнання дітьми навколишнього середовища свого біорегіону.

Навчальна програма реалізується у гуртку гуманітарного напрямку та спрямована на вихованців 1 – 6 класів.

Мета програми – засвоєння системи знань з флористики та фітодизайну, розвиток техніки створення флористичних об'єктів; розширення, систематизація і поглиблення знань про природу рідного краю, перспективи використання місцевих ресурсів, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки у навколишньому світі.

Основні завдання:

- забезпечити можливість для самореалізації;
- розвивати навички по догляду за рослинами;
- розвинути художній смак, творчу уяву, фантазію засобами флористики;
- забезпечити екологічне навчання і виховання, вміння передбачати критичні моменти в природних екосистемах, що виникають в наслідок антропогенного впливу;
- створити умови для саморозвитку творчої індивідуальності людини і розкриття її духовного потенціалу.

Навчальна програма передбачає три роки навчання:

1-й рік – початковий рівень – 72 (144) год. на рік, 2 (4) год. на тиждень;

2-й рік – початковий рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

3-й рік – основний рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

В перший рік навчання вихованці набувають ґрунтовних знань з основ загального квітництва, вивчають навколишню природу, втілюють свої творчі задуми в композиціях з живих рослин, сухоцвітів, різноманітних матеріалів, що сприяє поетапному формуванню художньо-естетичних смаків; знайомляться з творчими традиціями українського народу.

Вивчають матеріали та обладнання, що використовується у флористиці, опановують прийоми збереження природного матеріалу та виготовлення флористичних об'єктів. Вихованці знайомляться з основними термінами

(поняттями) з екології, засвоюють, що природа — наш дім і нам слід поводитись в ньому як дбайливим господарям.

На другому році навчання учні засвоюють техніку виконання декоративних панно, предметів домашнього вжитку, сувенірів, новорічних прикрас, картин природної графіки, вчать виготовляти тематичні сувеніри. Знайомляться з тваринним світом своєї місцевості, рибами, їстівними та отруйними грибами, вчать використовувати та зберігати енергію.

Програма третього року навчання передбачає засвоєння понять та термінів з флористики, вивчення виготовлення більш складних композицій, таких як ікебана, композиції на оазисі; вивчення корисних копалин рідного краю, природоохоронних об'єктів. Для розширення світогляду вихованців проводяться екскурсії в музеї, до парку, виставки, пізнавально-ігрові програми, конкурси тощо.

Навчання у гуртку не потребує спеціальної підготовки та знань. Навчальний матеріал програми адаптований до занять з вихованцями різного рівня підготовленості. Особлива увага приділяється створенню в дитячому колективі доброзичливої творчої атмосфери, що сприяє виявленню індивідуальності кожного. Оскільки робота вимагає постійної уваги і напруженої роботи очей, то максимально зручно влаштовується робоче місце. Робляться перерви для зняття втоми з фізичними вправами.

Загальними принципами організації освітнього процесу є: науковість, синтез інтелектуальної і практичної діяльності, індивідуальний підхід, послідовність і поступовість викладення матеріалу.

Початковий рівень, перший рік навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1	Вступне заняття	1 (2)		1 (2)
2	Історія флористики	1 (2)		1 (2)
3	Збір природного матеріалу, техніка засушування	2 (4)	1 (2)	3 (6)
4	Основні види і стилі флористики	3 (6)	9 (18)	12 (24)
5	Аплікації з круп, насіння, яєчної шкарлупи	1 (2)	10 (20)	11 (22)
6	Виготовлення аплікацій з клаптиків шкіри, тканини, хутра	1 (2)	6 (12)	7 (14)
7	Взаємозв'язки в природі	2 (4)	2 (4)	4 (8)

8	Рельєф нашої місцевості	2 (4)	4 (8)	6 (12)
9	Клімат. Природні кліматичні явища	2 (4)	1 (2)	3 (6)
10	Середовище і умови існування організмів	7 (14)	2 (4)	9 (18)
11	Здоровий спосіб життя як основа збалансованої системи «Людина - довкілля»	2 (4)	4 (8)	6 (12)
12	Основні екосистеми біосфери	5 (10)	3 (6)	8 (16)
13	Підсумок	1 (2)		1 (2)
	Разом	30 (60)	42 (84)	72 (144)

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (1/2 год.)

Теоретична частина. Знайомство із програмою гуртка на рік. Мета та завдання. Матеріали та обладнання флориста. Вступний інструктаж.

2. Історія флористики (1/2 год.)

Теоретична частина. Загальне уявлення про флористику. Флористика як стародавній вид декоративно-прикладного мистецтва. Рослинні мотиви у народному мистецтві.

3. Збір природного матеріалу, техніка засушування (3/6 год.)

Теоретична частина. Збір та техніка засушування, зберігання рослин для зимових букетів (повітряне висушування, висушування підвішених рослин, повітряне висушування на решітці та ін.). Сухоцвіти. Засушування квітів. Види сухоцвітів.

Практична частина. Збирання листя в парку та засушування.

4. Основні види і стилі флористики (12/24 год.)

Теоретична частина. Школи флористики: європейська, японська, голландська, риси подібності та відмінності. Європейська школа аранжування, характерні риси. Букети: стилі і форми. Правила підбору квітів для букету відповідної тематики та призначення. Оформлення букета. Квіткові композиції та основні тенденції їх побудови: симетрія, лінія, колір, пропорції, фон, текстура, урівноваженість. Сприйняття квіткової композиції: форма, рівновага, гармонія, акцент, нюанс, контраст. Стилі і геометричні форми квіткових композицій. Флористичні форми: кошики, гірлянди, вінки, бутон'єрки, букети і композиції.

Практична частина. Виготовлення округлих букетів. Виготовлення симетричної композиції. Виготовлення асиметричної композиції. Складання композиції різних форм (кругла, трикутна, півколо). Виготовлення

флористичних вінків. Виготовлення гірлянд для оздоблення інтер'єру. Створення композицій у вазах, підставках, кошиках. Оформлення флористичної виставки.

5. Аплікації з круп, насіння, яєчної шкарлупи (11/22 год.)

Теоретична частина. Найпростіші прийоми аплікації з круп. Створення об'ємних композицій. заготовлення частинок шкарлупи для аплікацій, клеєння, фарбування, нанесення лаку, оформлення готових виробів.

Практична частина. Створення оберегів з круп та насіння. Виготовлення картин з яєчної шкарлупи, фарбування, оформлення виробу.

6. Виготовлення аплікацій з клаптиків шкіри, тканини, хутра (7/14 год.)

Теоретична частина. Виготовлення штучних квітів зі шкіри, поєднання кольорів, декору. Техніка печворк на пінопласті.

Практична частина. Створення об'ємних композицій з квітами зі шкіри, створення картин з клаптиків тканини.

7. Взаємозв'язки в природі (4/8 год.)

Теоретична частина. Сутність поняття „взаємодія природних компонентів”. Взаємозалежність компонентів живої та неживої природи. Необхідність дбайливого ставлення до всіх компонентів природи.

Практична частина. Перегляд відеофільму. Рольова гра „Павутиння взаємозв'язків”.

8. Рельєф нашої місцевості (6/12 год.)

Теоретична частина. Особливості рельєфу своєї місцевості. Штучний та природний рельєфний дизайн. Різноманітність гірських порід і мінералів, корисних копалин своєї місцевості. Використання корисних копалин у господарській діяльності населення свого регіону.

Практична частина. Екскурсія: рельєфний дизайн місцевості рідного краю. Складання колекцій корисних копалин. Виявлення їх властивостей.

9. Клімат. Природні кліматичні явища (6/12 год.)

Теоретична частина. Природні кліматичні явища: зливи, град, суховії, пилові бурі, посухи, ожеледь, заморозки (ранні осінні, пізні весняні). Сезонні зміни в природі. Правила ведення фенологічних спостережень. Народний метеорологічний календар. Значення сезонних явищ для господарської діяльності людини.

Практична частина. Ведення щоденника погоди.

10. Середовище і умови існування організмів (9/18 год.).

Теоретична частина. Температура. Тепловий режим. Пойкілотермні та гомойотермні тварини. Розподіл рослин і тварин по земній кулі в залежності від теплового режиму.

Світло. Світловий режим. Екологічні групи рослин по відношенню до світла. Фотоперіодизм.

Вода. Походження води. Властивості води. Кругообіг води у природі. Розподіл води на земній поверхні. Екологічні групи рослин і тварин по відношенню до водного режиму.

Атмосфера. Склад повітря і його значення у житті організмів. Забруднення повітря.

Грунт. Класифікація і структура ґрунтів. Ґрунт як середовище існування живих організмів.

Взаємозв'язок абіотичних факторів.

Біотичні фактори середовища. Антропогенні фактори.

Практична частина. Моніторинг стану повітря; дослідження впливу забрудненого повітря на ріст рослин у парках, скверах, біля автошляхів. Складання колекції насіння дерев'янистих рослин, які очищають повітря.

11. Здоровий спосіб життя як основа збалансованої системи «Людина - довкілля» (6/12 год.).

Теоретична частина. Людина – частина природи. Стан здоров'я людини в сучасному суспільстві. Оздоровчі системи П. Іванова, Г. Стеценка. Гармонізація відносин людини з природою. Рослини-радіопротектори та антиоксиданти – помічники покращення самопочуття людини.

Практична частина. Приготування вітамінних фіточаїв, настоїв, відварів; їхня рецептура та застосування. Виготовлення гербарію рослин-радіопротекторів.

12. Основні екосистеми біосфери (8/16 год.)

Теоретична частина. Біосфера – середовище життя на Землі. Вчення В. І. Вернадського про біосферу. Основні екосистеми біосфери. Водні екосистеми. Екосистеми Світового океану. Екосистеми континентальних стоячих водойм, водотоків.

Річки, озера, інші водні екосистеми України та їхня біота.

Лісові екосистеми. Хвойні, мішані, листяні, тропічні ліси. Лісові екосистеми України, їх характеристика.

Екосистеми трав'янистих ландшафтів. Степ. Пасовища. Агроценози. Степи України.

Екосистеми заповідних та інших територій, що знаходяться під охороною. Заповідні об'єкти, їх критерії та характеристика (заповідники, національні природні парки, заказники, пам'ятки природи та інші категорії територій, то знаходяться під охороною). Природозаповідні території України.

Червона книга живої природи. Міжнародна Червона книга. Червона книга України. Генофонд дикої природи та його охорона.

Практична частина. Виготовлення гербарію, колекцій. Складання схеми трофічних зв'язків в екосистемах, що досліджуються. Перегляд відеофільмів з екологічної відеотеки «Екологія ХХІ століття».

13. Підсумок (1/2 год.)

Теоретична частина. Підведення підсумків за рік. Підсумкова атестація.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- основи квітництва;
- історію мистецтва флористики;
- види, стилі, форми квіткових композицій;
- технологію складання композицій, букетів;
- особливості рослинного і тваринного світу України;
- правила техніки безпеки під час проведення походів, екскурсій в природу, експедицій;
- способи збереження природи;
- правила сортування побутових відходів.

Вихованці мають вміти:

- складати композиції різних видів, стилів і форм;
- збирати, висушувати і зберігати рослинний матеріал;
- зберігати декоративність зрізаних рослин;
- виконувати ескіз композиції;
- прогнозувати наслідки впливу людини на біорізноманіття;
- брати участь у дискусії;
- піклуватися про птахів взимку.

Вихованці мають набути досвід:

- створення різних видів квіткового оформлення;
- вирощування та догляду за квітково-декоративними рослинами;
- аранжування композицій з використанням різноманітних природних матеріалів;
- природоохоронної діяльності.

Початковий рівень, другий рік навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1	Вступне заняття	2		2
2	Історія розвитку мистецтва флористичного дизайну	2	8	10
3	Збір природного матеріалу, техніка засушування	4	2	6
4	Виготовлення декоративних прикрас	2	24	26
5	Новорічні та Різдвяні композиції	2	18	20
6	Природна графіка	2	12	14
7	Штучні квіти у флористиці	2	14	16
8	Сучасні екологічні проблеми та шляхи їх вирішення	4	4	8
9	Гриби нашого краю	2	2	4
10	Тваринний світ нашого краю	4	6	10
11	Риби у водоймах нашої місцевості	2	6	8
12	Звірі нашої місцевості	4	8	12
13	Енергозбереження	4	2	6
14	Підсумок	2		2
	Разом	38	106	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (2 год.)

Теоретична частина. Знайомство із програмою гуртка на рік. Мета та завдання. Матеріали та обладнання флориста. Вступний інструктаж.

2. Історія розвитку мистецтва флористичного дизайну (10 год.)

Теоретична частина. Квіти в легендах та переказах, літературних творах, традиційні українські квіти. Традиційний український декор житла, національного одягу. Національний мотив у композиції (використання соняшнику, колосків, злаків). Українська школа аранжування.

Практична частина. Композиція «Національний декор», українські обереги.

3. Збір природного матеріалу, техніка засушування (6 год.)

Теоретична частина. Збір та техніка засушування, зберігання рослин для зимових букетів (повітряне висушування, висушування підвішених

рослин, повітряне висушування на решітці та ін.). Сухоцвіти. Засушування квітів. Види сухоцвітів.

Практична частина. Збирання листя в парку та засушування.

4. Виготовлення декоративних прикрас (26 год.)

Теоретична частина. Техніки виконання декоративних панно, предметів домашнього вжитку, сувенірів, новорічних прикрас, картин природної графіки.

Практична частина. Виготовлення декоративних панно, прикрас, предметів для інтер'єру; декоративний глечик із кісточок сливи; квасолева кулька; намисто, браслети із різноманітного природного матеріалу; композиція “Хризантема”; картини природної графіки; композиція “Весна”.

5. Новорічні та Різдвяні композиції (20 год.)

Теоретична частина. Традиції використання рослин під час святкування Нового року та Різдва Христового у різних країнах світу. Охорона хвойних рослин. Символіка природного матеріалу. Засніження рослин. Техніка виготовлення новорічних композицій. Стилі новорічних та різдвяних композицій.

Практична частина. Акція «Букет замість ялинки», «Новорічна композиція». Виготовлення різдвяного вінка. Виготовлення новорічних гірлянд. Виготовлення новорічного дерева. Створення новорічних іграшок. Виготовлення настільних та підвісних новорічних композицій. Оформлення виставки новорічних композицій.

6. Природна графіка (14 год.)

Теоретична частина. Теоретичні відомості про графіку як вид мистецтва, конкретні поєднання.

Практична частина. Композиції природної графіки на довільну тему з гілочок дерева хвоща польового, трави, вусиків винограду та іншого.

7. Штучні квіти у флористиці (16 год.)

Теоретична частина. Штучні квіти, їх різноманітність та робота з ними. Методи і принципи виготовлення штучних квітів із різноманітного матеріалу (тканина, креп-папір, пір'я, промислові відходи, природний і рослинний матеріал).

Практична частина. Виготовлення штучних квітів із тканини. Виготовлення штучних квітів із креп-паперу. Виготовлення фантастичних квітів із промислових відходів. Створення букетів і композицій із виготовлених квітів. Техніка поєднання штучних квітів і сухоцвітів. Екскурсія до квіткових магазинів.

8. Сучасні екологічні проблеми та шляхи їх вирішення (год.)

Теоретична частина. Поняття збалансованого розвитку суспільства. Вичерпання природних ресурсів. Руїнування природних ландшафтів, біоценозів. Забруднення навколишнього середовища. Відходи виробництва і споживання. Техногенні катастрофи. Україна після Чорнобильської аварії. Першочергові заходи, необхідні для поліпшення стану довкілля. Стратегія вирішення екологічних проблем: утилізація відходів, комплексна переробка сировини, розробка та впровадження екологічно безпечних технологій. Міжнародне співробітництво у розв'язанні проблем навколишнього середовища. Зустрічі міністрів екології різних держав. Розбудова національної екологічної мережі України.

Практична частина. Створення колажу з природних і штучних матеріалів «Врятуймо планету!».

9. Гриби нашого краю (4 год.)

Теоретична частина. Поняття про гриби як невід'ємну групу живих організмів. Особливості будови шапинкових грибів. Гриби їстівні, отруйні та паразитичні. Значення грибів у природі та житті людини. Найпоширеніші гриби своєї місцевості, їх охорона.

Практична частина. Вікторина «Гриби». Складання правил безпечної поведінки з грибами в природі.

10. Тваринний світ нашого краю (10 год.)

Теоретична частина. Різноманітність тварин своєї місцевості. Комахи. Знайомі «незнайомці» – павуки. Риби. Птахи. Звірі (ссавці). Ланцюги живлення за участю тварин краю. Значення тварин місцевості у природі та житті населення. Червонокнижні тварини краю, заходи для їхньої охорони.

Практична частина. Спостереження за тваринами місцевості під час екскурсій. Складання фотоальбому чи фотоколажу із найпоширеніших видів тварин краю. Створення правил поведінки з тваринами у природі. Прослуховування записів з голосами тварин, визначення їх «власників». Складання ланцюгів живлення.

11. Риби у водоймах нашої місцевості (8 год.)

Теоретична частина. Різноманітність та значення риб нашої місцевості. Особливості будови їх тіла у зв'язку із життям у воді. Промислове розведення риб у місцевості. Охорона рибних багатств України та краю. Розведення риб в акваріумах, їх види.

Практична частина. Складання пам'ятки «Правила догляду за мешканцями акваріума». Створення композиції «Риба» з насіння.

12. Звірі нашої місцевості (12 год.)

Теоретична частина. Різноманітність ссавців своєї місцевості та їх значення. Вплив середовища існування на життя звірів. Цінні види ссавців

регіону, їх збереження та розмноження. Червонокнижні звірі місцевості та їх охорона.

Практична частина. Екскурсії в зоологічний музей, на виставки та в зоопарк для ознайомлення з різноманітністю ссавців місцевості. Дослідницькі практикуми «Сезонні явища в житті звірів», «Чиї сліди?».

13. Енергозбереження (6 год.)

Теоретична частина. Природні і штучні, невичерпні (Сонце, вітер, рухома вода) та вичерпні (паливні корисні копалини) джерела енергії в регіоні. Проблема енергозбереження в країні та краї. Енергозбереження в побуті.

Практична частина. Робота над прикладним проєктом «Енергозбереження моєї оселі».

14. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підведення підсумків роботи за рік. Підсумкова атестація.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- основи квітництва;
- історію мистецтва флористики;
- види, стилі, форми квіткових композицій;
- технологію складання композицій, букетів;
- особливості рослинного і тваринного світу України;
- правила техніки безпеки під час проведення походів, екскурсій в природу, експедицій;
- гриби нашого краю;
- будову риб;
- правила сортування побутових відходів;
- методи заощадження електроенергії та води в побуті;
- екологічно доцільні правила поведінки в природі.

Вихованці мають вміти:

- складати композиції різних видів, стилів і форм;
- збирати, висушувати і зберігати рослинний матеріал;
- зберігати декоративність зрізаних рослин;
- зберігати тепло, заощаджувати воду, електроенергію в побуті;
- розрізняти їстівні та неїстівні гриби;
- розрізняти тварин за голосом;
- вторинно використовувати папір;
- прогнозувати наслідки впливу людини на біорізноманіття;

- брати участь у дискусії;

Вихованці мають набути досвід:

- ведення фенологічних спостережень за тваринами;
- проведення дослідів з об'єктами живої і неживої природи;
- аранжування композицій з використанням різноманітних природних матеріалів;
- природоохоронної діяльності.

Середній рівень, перший рік навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1	Вступне заняття	2		2
2	Збір природного матеріалу, техніка засушування	2	4	6
3	Ікебана – популярний стиль композиції	2	14	16
4	Композиції на оазисі	2	18	20
5	Флористичний інтер'єрний колаж	4	16	20
6	Оформлення подарунків	2	10	12
7	Пасхальна флористика	2	8	10
8	Композиції на весняну та літню тематику	2	10	12
9	Природні ресурси	12	4	16
10	Птахи нашого краю	14	4	18
11	Охорона та збереження природи рідного краю	6	4	10
12	Підсумок	2		2
	Разом	52	92	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (2 год.)

Теоретична частина. Знайомство із програмою гуртка на рік. Мета та завдання. Матеріали та обладнання флориста. Вступний інструктаж.

2. Збір природного матеріалу, техніка засушування та виготовлення робіт із засушених рослин (6 год.)

Теоретична частина. Збір та техніка засушування, зберігання рослин для зимових букетів (повітряне висушування, висушування підвішених рослин, повітряне висушування на решітці та ін.). Сухоцвіти. Засушування квітів. Види сухоцвітів. Використання в композиціях. Техніка виготовлення робіт із засушених рослин.

Практична частина. Свято «Подорож у країну квітів». Декоративна аплікація «Флористичні мініатюри на склі».

3. Ікебана – популярний стиль композиції (12 год.)

Теоретична частина. Історія мистецтва ікебани. Символіка ікебани. Структура ікебани. Весняні, літні, осінні, зимові композиції.

Практична частина. Створення ікебани в стилі Согецу. Створення композиції «Пори року».

4. Композиції на оазисі (20 год.)

Теоретична частина. Техніка роботи з оазисом (флористичною губкою). Різні форми оазиса, способи кріплення оазиса. Техніка кріплення сухоцвітів на оазис.

Практична частина. Створення композицій на оазисі. Екскурсія до квіткового магазину.

5. Флористичний інтер'єрний колаж (20 год.)

Теоретична частина. Колаж. Флористичний колаж. Виготовлення декоративної рамки-паспарту. Фон для колажу різними способами. Підбір матеріалу для колажу. Види колажів: площинні, об'ємні. Різні техніки виготовлення флористичного колажу з використанням рослин, соломи, пуху, пір'я, мушель і т.д.

Практична частина. Виготовлення колажу на площині. Об'ємний колаж з використанням декоративного матеріалу. Вітальна листівка-колаж. Колаж-панно «Морське дно».

6. Оформлення подарунків (12 год.)

Теоретична частина. Упаковка подарунка. Різні види та форми. Варіанти упаковки прямокутних коробок, їх оформлення. Технологія виготовлення коробочок з паперу. Декорування подарунків різними матеріалами.

Практична частина. Оздоблення подарунка мішурою, намистинами, бантами та природним матеріалом.

7. Пасхальна флористика (10 год.)

Теоретична частина. Техніка безпеки під час роботи. Пасхальна композиція на столі. Пасхальна верба. Флористичне пасхальне яйце. Гніздоподібний пасхальний букет.

Практична частина. Виготовлення пасхального букету. Виготовлення пасхального вінку.

8. Композиції на весняну та літню тематику (12 год.)

Основні вимоги роботи з природними матеріалами (корою, мохом, шкарлупками горіхів, ракушок).

Практична частина. Композиції “Весна прийшла”, “Кораблик”.

9. Природні ресурси (16 год.)

Теоретична частина. Природні ресурси та їх класифікація. Водні ресурси Землі, їх господарське використання (сільськогосподарське, промислове, побутове водопостачання). Ресурси Світового океану. Сировинні та продовольчі ресурси. Екологічна пластичність водних організмів. Адаптивні особливості водних рослин і тварин. Ресурси суходолу. Біологічні ресурси (сільськогосподарська сировина, ресурси рослинною і тваринного світу). Лісові ресурси. Ґрунтові ресурси. Надра та матеріально-сировинні

ресурси. Розподіл сировинних та енергетичних ресурсів. Раціональне використання природних ресурсів. Людські ресурси. Народжуваність, смертність. Приріст населення. Сучасний стан природних ресурсів та природного середовища України.

Практична частина. Складання карт природних ресурсів рідного краю. Участь у конкурсах.

10. Птахи нашого краю (18 год.)

Теоретична частина. Різноманітність та значення птахів своєї місцевості. Особливості зовнішньої будови тіла птахів, які пов'язані з пристосуванням до польоту. Гніздування. Пристосування до різноманітних умов життя. Дикі та свійські птахи. Охорона птахів. Правила ведення фенологічних спостережень за птахами.

Практична частина. Визначення птахів своєї місцевості за величиною, оперенням, поведінкою, співом. Робота над проектом «Годівничка».

11. Охорона та збереження природи рідного краю (16 год.)

Теоретична частина. Природні та штучні об'єкти природно-заповідного фонду своєї місцевості (природні території та об'єкти – природні та біосферні заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища; штучно створені об'єкти – ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, пам'ятки садово-паркового мистецтва). Унікальні пам'ятки природи місцевого значення. Державні і регіональні заходи з охорони об'єктів живої і неживої природи у своєму краї.

Практична частина. Робота над прикладним проектом «Що я можу зробити для збереження об'єктів живої і неживої природи у моєму краї?»

12. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підведення підсумків роботи за рік. Підсумкова атестація.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- основи квітництва;
- структуру та символіку ікебани;
- техніку роботи з оазисом;
- техніки виготовлення флористичного колажу;
- технологію складання композицій, букетів;
- птахів рідного краю;
- правила техніки безпеки під час проведення походів, екскурсій в природу, експедицій;
- природні та штучні об'єкти природно-заповідного фонду своєї місцевості;

- правила сортування побутових відходів;
- екологічно доцільні правила поведінки в природі.

Вихованці мають вміти:

- складати композиції різних видів, стилів і форм;
- збирати, висушувати і зберігати рослинний матеріал;
- зберігати декоративність зрізаних рослин;
- виготовляти рамки-паспарту;
- виготовляти подарункові коробочки;
- прикрашати подарунки;
- виготовляти годівнички;
- вторинно використовувати папір;
- прогнозувати наслідки впливу людини на біорізноманіття.

Вихованці мають набути досвід:

- ведення фенологічних спостережень за тваринами;
- проведення дослідів з об'єктами живої і неживої природи;
- складання карт природних ресурсів рідного краю;
- створення проектів щодо збереження живої і неживої природи;
- оздоблення готових робіт.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

№ з/п	Основне обладнання	Кількість
1	Сухоцвіти	
2	Шишки, жолуді, гілочки	

3	Горшки для композицій	
4	Клаптики тканини	
5	Ножиці	12 шт.
6	Термоклей	3 шт.
7	Кольоровий папір	
8	Робочі зошити	12 шт.
9	Календар спостережень погоди	
10	Рамки	30 шт.

ЛІТЕРАТУРА

1. Іванова І.П. Відкрий в собі художника. Кишинев, 1999.
2. Успенська Є. Флористика.-М.: Вид. "Внешсігма", 1999.

3. Фоміна Ю. Сухі та штучні квіти.-М.: Вид. дім “Ніола 21 століття”, 2003.
4. Кох Р.К. Квіти. Серія- Моя перша книжка про природу.-М.: “Внешсiгма”, 1998.
5. Вільчинський В.М. Образотворче мистецтво.-К.: Рад. школа , 1990.
6. Солом’яний М.Ф. Образотворче мистецтво.-К.: Рад. школа , 1984.
7. Полная энциклопедия Фен-шуй. - М.: Вид. Ексмо, 2005.
8. Заготовитель дикорастущих продуктов. Каталог.-М.: Інформреклама, 1987.
9. Лозко Г.С. Українське народознавство. – 3-є вид. , Х. Вид. “Див”, 2005.
10. Міфологія: Дит. енцикл. – К.: Школа, 2004.
11. Повний посібник з малювання. Навчальне видання. – Харків, 2006.
12. Японська поезія Срібного віку: Танка, хайку, кіндайсі /- Спб.: Азбука-класика, 2005.
13. Родионова С. В. Пособие цветовода-любителя. — М.: Цитадель, 2000.
14. Рзворт Дженни, Берри Сьюзен. Аранжировка цветов. Полный курс по-дбора и аранжировки свежих цветов круглый год. (Перевод Гвоздева Т.). — М.: Внешсигма, 1999. — 128 с.
15. Сележинський Г. В. Прекрасні супутники наші. — К.: Молодь, 1989.
16. Сидорова М.А . Европейская флористика. — М.: Ниола — Пресс, 2007. — 128 с.
17. Барна М.М., Похила Л.С., Шевчик Л.О., Яцук Г.Ф. Біологія для допитливих. II частина. Царство тварини. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 144 с.
18. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2-х кн. Кн. 2: Особистісно-орієнтований підхід : теоретико-технологічні засади: наук. видання / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
19. Біда О., Прокопенко Л. «Я і Україна». Сільськогосподарська праця. Методика викладання (теоретичні основи): Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних фак-в вищих навч. закладів та класоводів. – К.: Перун, 2001. – 605 с.
20. Борейко В.Е. Краткий словарь по экологической этике / В.Е. Борейко, Н.В. Морохин. – К.: Киевский эколого-культурный центр, 2001. – 31 с.
21. Войцехівський М. Ф. Таємниці води: посіб. для вчителів та учнів основної школи загальноосвіт. навч. закл. / М.Ф. Войцехівський, С. В. Василенко. – К. : Навч. книга, 2008. – 32 с.
22. Гамуля, Юрій Гарійович. Рослини України / Юрій Гамуля ; наук. ред.: Ольга Утевська. - Харків : Pelican : Фактор, 2011. - 207 с.
23. Енергозбереження. Посібник з раціонального використання ресурсів та енергій для учнів загальноосвітньої школи / [Мельникова О.В., Праховик А.В., ДагАрнеХойстад та ін.] – [2-е вид.]. – К., 2004. – 104 с.

24. Загальна методика навчання біології: Навч. посібник / І.В. Мороз, А.В. Степанюк, О.Д. Гончар та ін.; За ред. І.В. Мороза. — К.: Либідь, 2006. — 592 с.
25. Хижняк М. І., Нагорна А. М. Здоров'я людини та екологія. — К.: Здоров'я, 1995. - 232 с.
26. Червона книга України. Рослинний світ. — К.: Укр. енциклопедія, 1996. 608 с.
27. Червона книга України. Тваринний світ. — К.: Укр. енциклопедія, 1994.— 460с.
28. Крисаченко В. С. Екологічна культура.—К.: Заповіт. 1996.—350с.
29. Крисаченко В. С. Людина і біосфера: основи екологічної антропології: Підручник. — К.: Заповіт, 1998. — 688 с.